

HUKKAKAURAN TORJUNTA ON RAHANARVOINEN RATKAISU

NUMEROT PUHUVAT PUOLESTAAN

Hukkakauran saastuttama peltopinta-ala on Suomessa tällä hetkellä noin 14,5 % koko peltoalasta eli yli 328 000 hehtaaria.

YKSI KASVI – MONTA HAITTAA

Hukkakauran *torjunta on kallista*. Varsinkin pahat saastunnat aiheuttavat ylimääräisiä kustannuksia. Hukkakauran torjumatta jättäminen tulee kuitenkin vielä kalliimmaksi.

Hukkakaura *alentaa satoa* valtaamalla kasvutilaa viljelyskasvilta.

Hukkakaura *estää siemenviljelyn*, joten siemenviljelytilalla seuraukset ovat yleensä hyvin suuret.

Hyvä viljelykäytäntö, joka on pinta-alaperusteisten tukien edellytyksenä, sisältää myös hukkakauran torjunnan. *Tuet voidaan evätä* tai niitä voidaan leikata hukkakauran saastuttamalta lohkolta, jos lohko on niin hukkakauran saastuttama, että siltä ei voi tuottaa markkinakelpoista tavaraa

KAKSI SELVÄÄ TUNTOMERKKIÄ

Hukkakaura on parhaiten tunnistettavissa jyvistä ja kasvin, erityisesti röyhyn, ulkonäöstä.

Jyvä

Hukkakauran jyvä on useimmiten tummanruskea tai harmaa. Jokaisessa siemenessä on voimakas, tuleentuneena polvekas vihne. Viljellyllä kauralla ei ole vihnettä kaikissa jyvissä. Hukkakauran jyvä on yleensä karvainen ja siinä on maljamainen tyvi.

Röyhy

Hukkakauran röyhyn voi havaita helpoimmin heinäkuun alusta tai puolivälistä alkaen, kun laaja ja harva, velttohaarainen röyhy alkaa erottua muusta kasvustosta. Siemenet varisevat heti tuleennuttuaan, pari viikkoa röyhylle tulosta.

Hukkakauran röyhy on laaja ja harva. Jyvä on vihneellinen, tyvestä maljamainen ja väriltään tavallisesti tumma.

Kuvat: Osmo Ulvinen

KOLME SYYTÄ LEVIÄMISEEN

Hukkakaura leviää helposti. Pääasialliset hukkakauran levittäjät ovat *koneet, eläimet ja ihmiset*. Erityisen tärkeää on, että kylvösiemeneksi käytetään omaa hukkakauratonta tai virallisesti tarkastettua siementä. Koneet - erityisesti leikkuupuimuri - on puhdistettava huolellisesti. Varsinkin vuokra- ja yhteiskoneiden puhdistamisessa on syytä olla huolellinen. Eläimet, erityisesti hirvet ja linnut, sekä tulvat kuljettavat mukanaan hukkakauran siemeniä.

Rehuvilja on jauhettava riittävän hienoksi ja karjalannassa siemenet kuolevat vain jos lanta on riittävän palanutta. Viljakuormat on peitettävä ja heinä- ja olkikuormat sidottava huolellisesti, jotta hukkakaura ei pääse leviämään.

NELJÄ KOODIA ILMOITUKSEEN

Hukkakauralain mukaan on jokaisen, joka tietää tai epäilee hallitsemallaan alueella olevan hukkakauraa, ilmoitettava siitä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Ilmoitus tehdään tukihauun yhteydessä peruslohkolomakkeelle koodeilla 1-4. Mikäli tukihauun jälkeen löydetään peruslohkolta tai muulta alueelta hukkakauraa, on siitä *välittömästi* ilmoitettava maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Myös kaikkien muiden viranomaisten on ilmoitettava havaitsemastaan hukkakaurasta sekä alueen haltijalle että kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle.

VIISI KEINOA TORJUNTAAN

Etsi ensimmäinen

Jo yksikin huomaamatta ja torjumatta jäänyt hukkakaurayksilö voi varistaa maahan kymmeniä, jopa satoja siemeniä. Siemenet voivat säilyä maassa itämiskelpoisina useita vuosia. Siksi on tärkeää tarkastaa kaikki tilan lohkot joka vuosi. Ensimmäisen hukkakauran löytyminen on rahan arvoinen löytö.

Varmista epäilyksesi. Jos olet epävarma, onko kyseessä hukkakaura, voit lähettää kasvin (huom. koko kasvi juurineen!) **Eviraan** Loimaalle. **Evira** varmistaa maksutta, onko kasvi hukkakaura.

Kitkentä

Viljelysten jokakesäinen tarkastus ja huolellinen kitkentä on paras keino alkavan saastunnan tukahduttamiseksi. Koko kasvi juurineen on nyhdyttävä muovisäkkiin, vietävä pois ja poltettava. Jos vain röyhyläinen korsi kitketään, sivuversot ehtivät pian röyhylle ja varistavat siemenensä peltoon. Hukkakauran löytämiseksi on hyvä aloittaa tarkastus- ja kitkentäkierrokset kasvukaudesta riippuen heinäkuun alusta tai puolivälistä alkaen. Tärkeää on kitkeä kasvit ennen kuin siemenet ehtivät varista. Peltokierroksia on tehtävä kaksi tai kolme noin viikon välein. Pellon pientareelle tai metsän reunaan ei missään tapauksessa saa jättää kitkettyjä kasveja vaan ne on vietävä pois ja poltettava.

Viljelytekniset keinot

Hukkakauraa voi torjua myös viljelyteknisin keinoin. Kesannointi, myöhästetty kylvö sekä tiheiden nurmien, syysviljojen (etenkin rukiin) ja harattavien riviviljelykasvien viljely ovat sopivia keinoja.

Kemiallinen torjunta

Voimakkaasti saastuneilla lohkoilla, joissa ei enää kitkemällä tai muilla keinoin pystytä hukkakauraa torjumaan, on kemiallinen torjunta (mikäli viljelymenetelmä sallii) välttämätöntä. Erityisen tärkeää on, että kemiallinen torjunta tehdään oikeaan aikaan ja oikeilla torjunta-aineen käyttömäärillä. Väärin suoritettu torjunta saattaa heikentää hukkakauraa, mutta ei tapa sitä.

Niitto

Jos kasvukauden aikana todetaan, että hukkakauraa on niin runsaasti, ettei sitä pystytä kitkemään ja kemiallista torjuntaa ei ole tehty tai se on epäonnistunut tai viljelytekniikka ei sitä salli, on turvauduttava kasvuston hävittämiseen niittämällä ja sen jälkeen polttamalla tai muuten hävittämällä (esim. kaatopaikalle) siten, ettei hukkakaura pääse leviämään. Huom. niitosta on ilmoitettava maaseutuelinkeinoviranomaiselle mahdollisen tukivalvonnan takia.

Jo viljelysuunnitelmaa tehtäessä on hyvä ottaa lohkojen hukkakauratilanne huomioon oikeita torjuntatoimenpiteitä varten.

NOLLA HUKKAKAURAA TAVOITTEENA?

Kun torjunta on tehty, voidaan seuraavana kasvukautena pyytää hukkakaurattomuus-tarkastusta. Viljelijä pyytää tarkastusta tukihakemuslomakkeella tai vapaamuotoisella hakemuksella 31. päivään toukokuuta mennessä. Peruslohko tai muu alue todetaan hukkakaurasta vapaaksi, jos kahden peräkkäisen kasvukauden aikana ei hukkakauraa löydy. Jotta hukkakaurattomuustarkastus voidaan hyväksyä, lohkoilla *ei* saa tarkastusvuonna viljellä *kauraa, rypsiä, rapsia, sinappia, ruista, kuminaa, perunaa tai se ei saa olla nurmella tai kesannolla*. Mikäli lohkoilla tai alueella on kyseisenä kasvukautena torjuttu hukkakauraa tai lohko on niitetty tai se on pahasti lakoutunut, tarkastusta ei voida suorittaa.

TORJUNTAOHJEITA JA MUUTA LISÄTIETOA SAAT

- maaseutukeskuksesta
- kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta
- TE- keskuskesästä
- **Evirasta**

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira
PL 111, (Tampereentie 51)
32201 LOIMAA
tarkastaja Jari Poikulainen
puhelin 02077 25325 tai 040 719 1075
jari.poikulainen@evira.fi